

Aan STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDFC
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum
8 juni 2026

Onze referentie
D2026-000718
MINDEF20260041828

Opgesteld door
[REDACTED]
Beleidsmedewerker Materieel
KD: Ambtelijke leiding
T +31 6 [REDACTED]
[REDACTED]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Update bij de A-brief 'Verwerving gewondentreinen'

Aanleiding

Op 12 februari 2026 heeft uw voorganger de Kamer met de A-brief 'Verwerving gewondentreinen' (Kamerstuk 27 830, nr. 479) geïnformeerd over de behoeftestelling voor gewondentreinen en het voornemen van Defensie om deel te nemen aan de openbare veiling voor oude Intercity-rijtuigen van de Nederlandse Spoorwegen (NS) met sluitingsdatum van 30 maart 2026. Op 1 april 2026 werd bekend dat Defensie de rijtuigen gegund heeft gekregen. Defensie is voornemens om op korte termijn de koopovereenkomst met de NS te bekrachtigen, zodat op 1 juli aanstaande de rijtuigen conform afspraak fysiek over kunnen worden genomen.

Tijdens de voorbereiding van de koopovereenkomst is naar voren gekomen dat stoffen in de tweedehands rijtuigen aanwezig zijn, die onder specifieke voorwaarden veilig moeten worden behandeld. Het betreft volgens de NS in ieder geval asbest en chroom-6.

Defensie informeert, in lijn met de motie-Belhaj (Kamerstuk 35 000-X, nr. 121), de Kamer actief over de verwerving van materieel waar chroom-6 in aanwezig is.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de verzending van de bijgevoegde kamerbrief.

Kernpunten

- Op het gebied van gevaarlijke stoffen zijn drie risicobronnen geïdentificeerd:
 1. In resten van de plamuur laag aan de buitenzijde die zich onder de conserveerlagen primer, verf en folie bevindt, zit mogelijk chroom-6;
 2. In de rijtuigen is op drie plaatsen asbest aanwezig, waarvan twee locaties aan de onderzijde en één aan de bovenzijde van het rijtuig;
 3. NS heeft geen totaaloverzicht beschikbaar van welke gevaarlijke stoffen (exact) zijn gebruikt bij de initiële bouw van de rijtuigen. Hierdoor bestaat een risico op aanwezigheid van overige gevaarlijke stoffen.
- Om het risico op blootstelling terug te dringen verwerft Defensie in principe geen nieuw materieel wat gevaarlijke stoffen bevat, zoals vastgelegd in de aanwijzing DGB/DV-021 'Risicobeheersing werken met gevaarlijke stoffen'.
- Gewondentreinen die voldoen aan de eisen van een hoofdtak 1 scenario zijn niet direct van de markt beschikbaar. Het ontwikkelen van deze behoefte zou het project met enkele jaren vertragen, waarmee Defensie niet tijdig beschikt over strategisch gewondentransportcapaciteit.
- Defensie neemt daarom verschillende beheersmaatregelen om het risico op blootstelling te beheersen en te mitigeren.

Toelichting

- Het voortzetten van de verwerving van materieel, waarvan bekend is dat het gevaarlijke stoffen bevat, betekent dat Defensie niet kan voldoen aan de bronaanpak uit de arbeid hygiënische strategie (DGB/DV-021 'Risicobeheersing werken met gevaarlijke stoffen').
- De assortimentsmanager informeert conform het kader assortimentsmanagement de gebruiker over het restrisico. De gebruiker neemt beheersmaatregelen.
- De risico's voor de gezondheid van de medewerkers en het in te huren personeel zijn in dit geval binnen de bestaande wet- en regelgeving en met het nemen van de juiste maatregelen in lagere treden van de arbeid hygiënische strategie, te beperken.
- Er wordt een risicostrategie gehanteerd op basis van de volgende uitgangspunten:
 - Het asbest zal tijdens de ombouw tot het gewondentransport worden verwijderd door ervaren externe partijen;
 - Het chroom-6 zit in de onderste verflaag en verbindt zich met het metaal waardoor deze niet kan worden verwijderd. Bovendien is deze stof essentieel voor de integriteit en de duurzaamheid van het materieel, doordat het bijvoorbeeld roestvorming tegengaat. Door bij de ombouw en het onderhoud technische en organisatorische beheersmaatregelen te treffen, en gebruik te maken van persoonlijke beschermingsmiddelen, kan veilig worden gewerkt en vormt deze stof geen risico voor de gezondheid;
 - De risico's van overige gevaarlijke stoffen worden beheerst door maatregelen te nemen volgens het principe van stofvrij werken.

Financiële overwegingen

Sanering en de ombouw, evenals het onderhoud van het materieel, kunnen leiden tot additionele kosten. Deze worden ingepast in het projectbudget.

Juridische overwegingen

De NS heeft het materieel via een openbaar biedingsproces aangeboden in "As-is, Where-is"-conditie. In de vooraf beschikbare documentatie van de veiling (in het bijzonder de contractuele verkoopvoorwaarden) is dit onderwerp niet expliciet aan de orde geweest. Overigens is er door Defensie ook niet expliciet op voorhand naar gevraagd.

Communicatie

DCo bereidt interne en externe communicatie voor.

Overwegingen Uitvoering

- Indien de verwerving niet doorgaat beschikt Defensie niet tijdig over strategische afvoercapaciteit over het land en kan niet voldoen aan de NAVO-capaciteitsdoelstellingen.
- Een robuuste geneeskundige keten van belang voor de gezondheid van de individuele militair, de personeelsketen en de uitoefening van de wettelijke zorgtaak van Defensie als werkgever en zorgaanbieder.

Politieke context

De Kamer heeft veel aandacht voor gereguleerde gevaarlijke stoffen en specifiek chroom-6, ook bij Defensie. In het verleden zijn verschillende malen Kamervragen gesteld en moties ingediend. Gevaarlijke stoffen zijn ook een terugkerend onderwerp in commissiedebatten waaronder in het verleden ook specifiek debatten over chroom-6. De Kamer is op 4 december 2018 geïnformeerd over het plan van aanpak 'Beheersing chroom-6' (Kamerstuk 35 000 X, nr. 70).

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de ondertekenaar en de steller worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

8 juni 2026

Onze referentie

D2026-000718

MINDEF20260041828

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

[REDACTED]

[REDACTED]